

Kort öfversigt öfver Mormonernas historia och lära. : Öfvers [af Rudolf Hol...

Hammerich, Peter Frederik
Adolf

56 H Br.

National Library
of Sweden

Rel. vet
Mormon
(Be)
o

81007
Kort öfversigt

öfver

Mormonernas Historia och Lära

af

Magister Fr. Sammerich.

Öfversättning.

[af Rudolf Holmberg]

Lund,

tryckt uti Berlingska Boktryckeriet,

1854.

Förord.

Städse har Swensken gjort sig känd för sin kärlek till sina fäders tro och sina fäders land; till följe häraf hafwa också så länder warit så förskonade från kätteriets och sektwäsendets olyckor och förbannelser, som wärt kära fädernesland: falska Profeter hafwa ej funnit jordmånen passande för sitt giftiga utsäde. Det är dertföre som en hwar wän af sanningen, af den sanning, som i dödens hetaste kamp, när det till hälften brutna ögat skäddar mer af det ewiga än af det timliga, sprider ett förklaringsens stämme öfwer de stelnande anletsdragen, — en hwar wän af denna sanning, säger jag, kan dertföre nu ej annat än känna djup smärta, då han finner partier bilda sig, liksom denna ewiga sanning wore mer än en, samt orimliga, dåraktiga fabler, sådana som Mormonernas, wiina framgång bland oss, som hafwa Guds rena ord, som hafwa Christi ewangelium! O, I oförståndige Galater, ho hafwer kusat eder, att I icke skullen lyda sanningene? Men orsaken är nog till en del den, att våra sientaslor förefalla sådana för hårda och obeweklige; Mormonernas gyllene taflor deremot kusa och förnöja sinnet mera: deras så slugt framkastade gyllene löften beweka säkert mången mera än Christi kors. Dock tro wi ej alla så illa: äfwen sådana finnas, ty wär! som, emedan de söga känna Christi gudomliga, himmelska lära, låta sig förledas af de falske Profeternas pladder och hala ord. Kände de dessa rätt i grunden, kände de, hwarthän de wilja leda dem, de skulle då säkert icke låna dem sitt öra. Då dertföre en Bonde, som jag är öfwerthygad förjer öfwer förlusten af hwarje sotsbredd, som af dessa förförare inkräktas af den Christna kyrkan, som till mig med den lilla Danska skriften, hwaraf här en öfwersättning följer, uttalande sin önskan, att den blefwe på Swenska öfwersatt, så att både han och flera med honom kunde läsa och förstå densamma, lofwade jag med nöje uppfylla hans önskan, helst skriften i förhållande till sitt omfång är temligen sakrif. Så har denna öfwersättning tillkommit; och har deruti ingen annan förändring blifwit gjord, än att något litet, som särskildt rörde Danmark, blifwit uteslutet. Han som wärten gifwer, förlåne den sin wälfignelse, att åtminstone någon wiljeldd måtte genom densamma få ögonen öppna och se den wäda, för hwilken en hwar blottställer sig, som lysnar till Mormonernas lofvelser och förwillelser. Mycket wore då härmed winnet.

Öfwersättaren.

Jesus, den gode Herden, har förutsagt, att falska Christi och falska Profeter skulle uppstå med stor tecken och under, för att, om möjligt, förföra äfwen de utforade, hwarföre det icke bör förundra någon Christen, när sådant sker. Det begynte ske redan i Apostlarnas dagar, och det skall ej upphöra förr, än de nya himlar och den nya jord komma, der rättfärdighet uti bor. Icke desto mindre är det sorgligt att se menniskor, på hwilka gå i fullbordad Aposteln Pauli ord i 2:dra brefs wet till Thessal. 2 Cap. 10, 11 vv.: **derföre att de icke anammade kärleken till sanningena, att de måtte salige wordet, fördenksfull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnene;** det är sorgligt se dessa wilsesfarande menniskor, förförare och förförda om hwarandra, anstränga alla sina krafter, för att göra andra lika olyckliga som de sjelfwe äro. Denna syn hafwa wi i våra dagar alltsjemit för ögonen. Det är derför vår kristeliga pligt, att med all den kraft, Gud skänker, stå den kätterska andan emot och söka rycka från förderswet så många möjligt är. I denna shtning har denna lilla skrift blifwit försattad om ett af de för närwarande mest inflytelserika kätterske partiernas, nemligen Mormonernas Historia och lära. Den är icke en lös berättelse efter obestyrkta rykten, utan den är hemtad från fullkomligt pålitliga historiska källor, till största delen från Mormonernas egna skrifter.

För att förstå, huru ett sådant kätteri, med så orimliga, af så mycken wantro upphölda och ända till wanwett gränfande läror kunnat uppstå och winna framgång i en tid, som berömmar sig af sin upplysning, är nödigt att något känna förhållandena i de Nordamerikanska Fristaterna. Engelsmänens egenfinnighet är icke obekant; den wisar sig i det andliga uti de många sekter och partier, som inom Kyrkan hos dem bildat sig. Detta utmärkande drag i national-hymnet förde de naturligtwis äfwen med till Nord-Amerika, hvars hufswdbefolkning härstammar från England; och den nya werlden, der ingen herrskande Kyrka någonsin funnits, blef snart en

tummelplats för allehanda sekter. De inwandrades ofunnighet i andliga ting och deras oroliga sikande efter något nytt woro serdeles gynn samma omständigheter för sektandans utbredande, och hwad som fanns qwar af gammal enkel kyrketro war ej starkt nog att bestå i kampen. En följd häraf är, att den ena sekten uppstår efter den andra, och hwarje ny sträfwar att genom i ögonen fallande nit och wärma öfwerbjuda de äldre. Man kan wid de sammankomster, som de wildaste sekterna hålla under bar himmel, se hela skaror under predikan sjunka i wanmakt, eller komma i gråt, som nästan ej will upphöra, eller falla i lika krampaktigt skratt; se dem springa, dansa och hoppa, skälla, gala och wältra sig som wilda djur; påstå att de hafwa drömmar och syner, med ett ord blifwa i hög grad andeligen förryckta. Och detta säga de beklagansvärda wedersaras dem af Andans tillskyndelse, då en upplyst Christen, när han ser dem, owilforligen kommer att tänka på Evangeliernas berättelser om dem, som woro besatta af onena Andar. Ett sådant själsstillstånd framkallas i icke ringa mån af de naturförhållanden, i hwilka en del Nordamerikanare lefwa: i stora, ändlösa, förfärligt ensliga skogar och ouppodlade nejder, under idelig ansträngning af sinnena, försättas nerberna i så öfwerretligt tillstånd, att man lätt inbillar sig se syner wid ljusan dag. Dersför säger ock med skäl ett indianiskt ordspråk: fasta i öknen, så skall du drömma om andar. Af allt detta sammanlagdt är lätt att inse, att en man, som utgaf sig för Guds Profet och i öfwerensstämmelse dermed ställde sitt språk och sina åtbörder, här skulle för sin werksamhet finna ett passande och widsträckt fält, helst när han derjemte förstod att ordna och styra ett nytt samsund och genom djerfwa spekulationer i det jordiska kunde för dem, som ansöto sig till honom, öppna utsigte på stora timliga fördelar.

En sådan man war Josef Smith. Han war född 1805 i Vermont af en beryktad familj, som till en stor del förtejtente sitt lifsuppehälle med att locka lättrogna att grafwa efter skatter. Sjelf war han en ofunnig och rå människa, som knapt kunde skrifwa; dertill war han lättfönnig och lättfärdig, hwilket han allraförst wisade dermed, att han hemligen bortförde sin käresta, för att få henne till hustru. Men han war illflug och djerf och uppjorde tidigt stora planer. En tid närde han sig som skattgräfware; han lefde oftast ensam i skogarna, talade i dunkla, hemlighetsfulla uttryck och antog ett hemlighetsfullt wäsen, lifsom om han hade umgänge med an-

dar. Hans fader understödde honom, så godt han kunde: "ja," sade han, "det blir en gång något stort af den gossen; han slutar antingen som General eller President eller något ditsåt." Mångahanda snediga bedrägerier hade hjälpt honom fram. Så kom han en gång öfver en underligt formad sten, som en annan hade funnit, lade den i sin hatt, satte hatten på hufvudet och försäkrade, att han nu war i stånd att uppdaga de mest förborgade skatter. Efterhand togo hans bedrägerier en andelig rigtning. Han låtsade sig blifwa bekymrad öfver sin salighets-sak; och ho kan säga, om icke i begynnelsen deri låg någon sanning, hwilken lögnens fader och Guds och alla människors fiende snart gjorde om intet? — Mormonerna sjelfwa förtälja sålunda. Smith såg rundtomkring sig talrika sekter, en hvar ißrig att vinna anhängare, och han frågade sig sjelf: "Är detta Guds verk? Kan Gud då wara förvirringens Fader?" Han började med stor lit forska i Skriften, och fick snart sin föregifna första syn, i hwilken 2 englar wisade för honom och underrättade honom, att det war honom gifwet känna Evangelii fullhet. Någon tid derefter nemligen d. 21 December 1823, hade han sin så kallade stora syn. Det war en aftonstund, just då han låg fördjupad i bön, då, heter det, kringstrålades han af ett starkt ljus, men midt i ljuset stod en Engel med gloria omkring hufvudet, som förfunnade honom, att Kristus snart skulle återkomma, för att upprätta det tusenåriga riket, samt att han war utforad såsom redskap härför. Samme Engel skall sedan ostare hafwa kommit till honom, förtalt honom mycket om de Nordamerikanske Indianerna, som skulle wara efterkommande af Israels 10 kringströdde stammar, och wisat honom den bok, som sedermera blef bekant under namn af Mormons bok. Slutligen, heter det vidare, blef han d. 22 September 1827 ansedd wärdig att finna boken, som låg fördold i en skogbewärt höjd. Den war skrifwen på metallplåtar, som liknade guldb, med gammal Egyptisk skrift, och ofwanpå boken lågo 2 klara stenar, hwilka han med bibliska namn kallade Urim och Thummim; med tillhjälp af dessa kunde han läsa skriften. — Så förtälja Mormonerna; men enswar Christen med sundt förnuft wet lätt, huru han skall dömma öfwer detta slags uppenbarelser. Smith har defutom näppeligen äran af att wara författare till Mormons bok, ehuru äran af att hafwa skrifwit en så lögnaktig och andefattig bok i sanning är ringa. Högst sannolikt förefanns des wäsendtliga innehåll i en otröft

roman af Salomon Spaulding, hwilken Smith på något sätt kommit åt. Guru härmed än förhåller sig, så mycket är historiskt wist, att en föregifwen affrist af de plåtar, hwar på den skulle wara skrifwen, förewisades en lärd man, som straxt förklarade, att det war ett werk af en rå och ganfska okunnig bedragare, som hade sammansatt skriften af förwända bokstäver från alla möjliga alfabet, ja, till och med af tecken från den Mexikanska Almanachan, men ohöfligtwis icke hade förstått anbringa ett enda drag af den gamla Egyptiska skriften, på hwilken den föregifwits wara skrifwen. Mormonerna påstå, att 11 wittnen hafwa skådat de hemlighetsfulla metallplåtarna, men detta wittnesbörd kan ingen annan än deras egna sätta lit till. Ett af wittnena säger uttryckligen, att han icke såg skriften med lekamliga ögon, utan med "trons ögon;" de fleste af dem afföllo sedermera och förklarade sjelfwe wittnesbördet för en skamlig lögn; blott Smiths fader och bröder och 3 andra, hwilka dogo som Mormoner, återkallade det icke.

Smith, som satt dold af ett täckelse, låtsande sig hafwa metallplåtarna framför sig, dikterade efter dem för en affskrifware sin öfversättning och utgaf Mormons bok på Engelska år 1830. Han fick en uppenbarelse, heter det, att sälja den för en och en half Dollars (omkr 6 R:dr R:gd), men då afjättningen gick trögt, skall han hafwa fått en ny uppenbarelse att blott begära 1 Dollar för densamma. Utom denna bok har han utgifwit ett par andra, hwilka innehålla hans öfriga så kallade öfner och uppenbarelser. Boken war mycket slugt beräknad på att smickra den allmänt herrskande Amerikanska nationaldrömmen, att Amerikas Indianer härstammade från Judarna; äfvensom en annan dröm, som wi nästan äro frestade att i denna gestalt kalla engelskt-nationel, nemligen den om Guds rikes fulla ankomst midt i detta werldsliga. Swad den förtäljer om Amerikas bebyggande af Judarna under anförande af Mesfi flera hundra år före Christi födelse, är lika mycket lögnaktigt och från början till slut en wäfnad af orimligheter, som berättelsen är tråkig och uttänjd. Jesus, så diktas der, kom straxt efter sin uppståndelse till Amerika, th der hade han de fär af ett annat särahus, som han om-talar hos Johannes; han wisade Amerikanarne hälen efter spikarna, och walde sig bland dem 12 Apostlar, höll sin bergspredikan ånyo, helade sjuka, instiftade Dopet och Nattwarden och for sedan härifrån upp till himmelen, men uppen-

barade sig dock åter efter sin himmelsfärd. Hela den nya världen blef nu kristnad; derefter skedde ett stort affall, och de affällige, Lamaniterna, utrotade år 320 alla de trogne, som kallades Nefiter. Endast en af Nefiternas hjeltar, wid namn Mormon, öfwerlefde nederlaget och beghynte skrifwa på sin bok, som hans son Moroni fortsatte och nergräfvde i den hög, hwarest Smith fann den.

Lögnens verk drefs kraftigt framåt. Straxt efter det den falske profeten utgifwit sin bok år 1830, stiftades i byen Manchester den första Mormoniska församling, som bestod af 6 personer, af hwilka han sjelf, hans fader och 2 bröder utgjorde de 4. Han war dock här i neyden förmyhket berhyttad som en listig bedragare, för att winna framgång. Först då han 1831 hade dragit ut mot wester till Kirtland i staten Ohio, fick han flere anhängare och stiftade nya församlingar och skaffade sin kyrka en ordentlig tillvaro.

Här är nu rätta stället att närmare utveckla de wigtigaste punkterna i Mormonernas lära och försättning. Redan från början affära de fullkomligt all gemenstap med den christna kyrkan genom deras påstående, att Christendomen omkring 16 århundraden warit förswunnen från jorden. Måter man dem med Christi försäkran, att **helwetes portar icke skola warda hans församling öfwermäktige**, begagna de den undsäkten, att den alltid har stått fast i himmelen. Förehåller man dem, att Kristus, efter sitt löfte, är när de **sjua alla dagar intill werldenes ända**, då komma de med en inwändning, hvars tomhet äfwen den ensaldigaste kan inse, i det de påstå, att **intill werldenes ända** gäller om des ända i rummet, icke i tiden. Wår Lutheriska kyrka, lifasom den Romersk-Katholska och alla afdelningar af den heliga allmänneliga kyrkan, kalla de "den stora skökan", de Christne kalla de hedningar. De förebrå oss, att wi hwarcken hafwa Prestes eller Sakramenter, eller kyrkotukt. Med dem sjelfwa skall naturligtwis den christna kyrkan wara ånyo uppbyggd emot werldens sista tid. De Englar, som skola gå före Herren och bereda hans ankomst, äro de sjelfwe. Herren kommer snart, innan detta **släktet förgås**, säga de, i det de gifwa desja Herrans dunkla ord en uttydning, som historien har lärt oss icke kan ligga deruti. Swad angår Christi ankomst i sin härlighet, så taga de allt, som derom är oss uppenbaradt, i föttslig mening och utmåla det med de mest sinnliga bilder. I hwarje lätt förklarlig, men icke alldeles wanlig natur=

händelse se de förebådande tecken och längta med en ohygglig, ingenting mindre än broderlig kärlek bewisande, längtan efter den tid, då Judarna skola församlas i Jerusalem, men de sjelfwa i Zion i Amerika, hwarest en swalkande sky skall bewara dem för werldsbranden, under det deras herradöme öfwer de otrogne skall taga sin början i all sin sinnliga lust och ära.

Något, hwaruti de skilja sig från de flesta öfriga sekter, är det, att de ej wilja tillerkänna den Heliga Skrift rättighet att betraktas såsom den rätta källan till kunskap om det ewiga. "Ewangeliet i Mormons bok," så lära de, "är mera tydligt än i Nya Testamentet." En af deras förnämste lärare, Orson Pratt, säger: "kunna wi lita på Bibeln, så förfalskad wi nu weta den vara? Hwem wet, om en enda vers undgått förändring? Hwem wet, hur många lärdomar äro begrafne i glömska i de böcker, som gått förlorade? Det kan icke vara någon säkerhet med afseende på de af Guds Andas utgifna skrifter, förrän Gud genom sin Andas will uppväcka en man att omskrifwa dem." Här föra de åtminstone rent språk. Bibeln är för dem icke den förnämsta kunskapskällan, utan det är Mormons bok och deras öfriga så kallade uppenbarelser, som de påstå sig dagligen erhålla och till följe hwaraf de äro drifliga nog att ändra icke blott skriftens mening, utan ock enskilda ord, så att de i sina upplagor af Bibeln efter behag lagt till och tagit bort. På grund häraf kunna wi ej ens kalla Mormonerna en christlig sekt: det är en alldeles ny religion, som stulit från de gamla, både Judendomen och Christendomen och andra religioner. Liksom Muhamedanerna, med hwilka de hafwa ett märkbart slägttycke, hafwa sin Altkoran, så hafwa Mormonerna sin Mormons bok.

Att nu deras läror i sin enskiltighet äro fulla af willfarselser, är lätt att förstå. Josef Smith påstår: "Gud har kropp och består af delar, hwarsför han icke kan vara allestädes närwarande." Hans makt och härlighet för det närwarande måste, efter Smiths föreställningar, icke vara synnerligen stor, då "det swagaste Guds barn i sin fulländning skall ega mer makt och härlighet än Jesus Kristus och hans Fader nu besitta." Att Kristus war en sann menniska, förnekas, i det man, efter andra kättares exempel, påstår, att han icke hade någon menlig själ. Den helige Andes personlighet försvinner, i det man lärer, att han "är Fadrens och Sonens sinne." Att synd och syndafall icke kan förliskas med ett folks lära, som midt uti sin köttliga lusta will kalla sig

"Guds helige," är lätt begripligt. Mormons bok säger (sid. 58), att Adam syndade till följe af Guds visdom, på det menniskorna skulle kunna föröka sig på jorden: följaktligen är Gud orsaken till syndafallet; menniskoförökelsen war falllets afsigt och en hög och helig pligt — ett påstående som står i samband med deras månggifte, hwarom sedan skall talas.

Årshynden nekas rent af, i det de lära "att synd är lagens öfverträdelse och att därför späda barn, som ej kunna öfverträda lagen, icke hafwa synd." Barn förklaras för ofskuldiga och blifwa saliga utan dop, ja, "att döpa dem, är en Guds bespottelse." De wälsignas under händer påläggning af församlingens äldste och skola först döpas, när de äro 8 år gamla. För att upptagas i deras församling fordras ej, först omvändelse och sedan tro, utan, då lättare wända upp och ned på allt, först tro, sedan omvändelse från de synder, man wet med sig hafwa begått sedan det åttonde året, genom hwilken omvändelse menniskan förklaras färdig och wärdig till "dopet till syndernas förlåtelse." Döpsel-formeln har, efter deras påstående, Kristus sjelf för dem uppenbarat; den lyder i Mormons bok sålunda: "med fullmakt af Jesus Kristus, döper jag dig i Fadrens, Sonens och den helige Andas namn," hwarefter dopet förväntas genom neddoppning. Efter dopet menar Mormonen, att han har kraft att hålla alla Guds bud och afhålla sig från synden; och på grund af denna sin lydnad har han syndernas förlåtelse; deraf man kan förstå, hwilket begrepp de bildat sig om synden. Den döpte confirmeras sedan, eller inwiges genom händer påläggning, till att undfå den helige Ande och hafwa drömmar och syner, hwarpå mycken wigt lägges, så att ingen anses för rätt troende, som ej har syner. — Swad nu beträffar den heliga Nattpwarden, så är derom den föreställningen rådande, att brödet och winet äro blotta sinnebilder; de blifwa ej, såsom i den heliga allmänneliga Kyrkan, inwigda genom att öfwer dem läsa instiftelse-orden, utan der knäböjes blott och bedes en bön, att dessa gåfwor måtte njutas till åminnelse af Jesu lekamen och blod. Derefter går brödet och falken omkring och meddelas äfwen barn, då under åtnjutandet hålles uppbyggelig tal om hwarjehanda andra saker. Till följe af allt detta wisar sig, att Mormonerna ej blott neka den gudomliga hemligheten i Nattpwarden, utan ock att de öfwerhuswud ingen Nattpward hafwa, emedan brödet hos dem är rätt och slätt bröd och winet rätt och slätt win. — Öfwer de sjuka

hålla de bön och smörja dem, påstående, att de derigenom kunna hela dem; liksom de äfwen wilja påstå sig hafwa fått förmåga att göra andra underverk, profetera och tala främmande tungomål. — Mot församlingens enskilda medlemmar öfwa de sträng, ja, den strängaste tuft, och we! enhwar, som är deras Profet olhdig: der de hafwa makt, måste en sådan stundom plifka med sitt lif.

Hwad deras författning i sin helhet angår, så hwilar den på helt despotiska grunder i deras högste Profets händer. I samma anda som Muhamedanerne utropa de: "det finnes blott en Gud och Josef Smith är hans Profet; i honom, liksom i Abraham, skola alla slägter på jorden wälsignade warda." Hwilken hädelse ligger ej häruti! Profeten är hwad Muhamedanerna kalla Kalif, det will säga, både Påfwe och Kejsare, eller högsta, ofelbara hufwudet öfwer det jordiska och ewiga; alltså ifte mindre än en Gud på jorden, — ett oswifligt kännetecken på Antichrist. Han är höfding och fältherre och styrer alla, äfwen de jordiska angelägenheterna, hwarigenom han naturligtwis kan förskaffa sig många wänner. Han skall underhållas af församlingen. Han är tillika prest, både efter Arons ordning, hwartill Josef Smith blef inwigd af Johannes Döparen, under det Adam, Abraham, Isak, Jacob och Josef woro närwarande, och efter Melchisedeks ordning, hwartill han inwigdes af Petrus, Jacob och Johannes. Kyrkan emottager hans uppenbarelser såsom af Guds hand; han kan göra underverk, lösa och binda i synden, och har rättighet att sjelf utnämna sin efterträdare.

Swarje halfår hålles kyrkomöte, hvars medlemmar oftast wäljas efter särskilda uppenbarelser; men de hafwa nästan ingen makt emot den enwäldige Profeten, Guds ståtthållare och afbild på jorden. Då emellertid Josef Smith på goda grunder blef berhyttad för herfkytnad, fann han lämpligt antaga 2 andra öfwersteprester som rådgifwäre. Mormonerna rosa sig af sina Presters gudomliga kall och myndighet och angifwa, att de bestämte desjäs olika grader efter Epheserbrefwets 4 Cap. 11 v. De hafwa ett i högsta grad utveckladt prestawälde, som under Profetens ledning blandar sig uti den enskiltes minsta handling och fullkomligt tyranniserar hans lif och samwete. Apostlar, Lärjungar, Evangelister, Patriarker, Öfwerste-Prester, Biskopar, Äldste, Prester, Lärare, Diakonier, af hwilka finnes en stor mängd, hafwa hwar sin embetskrets, hwaröfwer de skola waka. Till största delen så dock desse

underordnade prestes själfve förja för sitt uppehälle, då det mesta af tionden åtgår till tempelbyggnaden och de fattige.

"Herren Kristus kommer snart," så ljuder det wanligen i hvarje mormonpredikan, "we! då de otrogne, ty of, de helige, tillhörer jorden." Detta förfunna de med sådan wild iswer, att den som swag är lätteligen kan anse det för den helige Andes gåfwa. Och hur mången swag i tron hafwa de icke förfört genom de utsigter, de öppnat till föttslig glädje och ära och wälde och rikedom! Då nu härtill allt med slug amerikansk speculationsanda är beräknadt på stiftandet af ett jordiskt Kristusrike med stora planer på werldsherradömet; då all makt är samlad i den enwäldige Profetens händer, hwilken förstår att beherrska den ensaldige och genom werldsliga fördelar wid sig fästa den floke, så är det icke swårt att förklara, huru Mormonismen, med alla sina orimligheter, funnat så sådan framgång.

Efter att nu hafwa framställt hufwuddragen af Mormonnernas förfärliga, för hvarje Christen affhywårda lära och syster, wilja wi i forthet förtälja deras historia. Josef Smith fick snart en wigtig medhjelpare i Sidney Rigdon, en äswentyrare liksom han, bankrutterad köpman och wederdöpare-prefst. År 1834 bestöt han kalla sin sekt, hvars anhängare dagligen föröfades, "Jesu Christi kyrka af de sista dagarnas helige." I Kirtland i staten Ohio och i Independence i staten Missouri hade sekten sina förnämsta tillhåll och byggde i det förstnämnda ett stort tempel, som i hvarje ända hade 4 predikstolar öfwer hwarandra, der presterna "wälsignade wän och förbannade fiende." Man kom i behof af penningar, men på öfsligt wis lät Smith gifwa sig en för behofwets afhjelpande tjenlig uppenbarelse: "om du älskar mig," (så lydde anderösten, heter det), "skall du hålla mina bud och helga mig all din egendom genom ett förbund, som du ej ångrar." Detta anfågo emellertid till och med ifriga Mormoner wara något för närgånget; de knorrade, och strart fick Smith en annan uppenbarelse, att det war nog, om de blott gåfwo en del af sina penningar till församlingen. Desutom tröstade han de troende med, att de skulle få penningar tillräckligt att låna hos "Gedningarna" (de som icke woro Mormoner); men trösten felslog. Han grundade derpå handelshus och en bank, som snart blef sprängd. Den oenighet, som uppstod till följe af alla dessa bedrägerier, wärte allt mer, så att Smith slutligen som flykting måste rymma till sin andra hufwudkoloni,

koloni, Independence. Stället behagade honom straxt, så att han kallade det "Zion, Herrans Arsenal" (thghus) och fick derom en uppenbarelse. I denna hette det: "Detta rum skall vara medelpunkten i mitt rike, här skall templet resa sig. Sannerligen säger jag, min tjenare Gilbert skall nedsätta sig och uppföra ett magasin och sälja waror utan swef. Sannerligen säger jag, min tjenare B. Phelps skall nedsätta sig och vara min Kyrkas Boktryckare. Amen." Så tillvrängde man Profeternas uppenbarelser. Också blef här en tempelbyggnad beghnd. Smith närde djerfwa planer: han wille sluta sig till Indianerna (wildarna) och med deras hjelp stifta ett mäktigt rike. "De rättfärdige," hette det, "skola ärfwa jorden: allt är vårt; Hedningarna hafwa intet arf eller egendom." Här uttalades då först tybligen den grundsats, som Mormonerna sedan troget följt, och som gjort dem icke blott till Guds, utan alla människors fiender, och som åstadkommit blodiga förföljelser, hwilka förut saknat exempel i det fria Nord-Amerika, der annars ingen förföljes för sin tro. Nu reste sig deras grannar, grepo flere Mormoner, piskade dem, insmorde dem med tjära, wältrade dem i sjäder och låto dem gå. Mormonerna grepo till wapen och kampen slutade med deras slykt. De samlade sig åter 1836 och grundade en ny församling på ett annat ställe i Missouri. En tid bortåt gif det dem här lyckligt i hand; de utbredde sig och stiftade nya kolonier, som förökades af utwandrare från Europa. Men sedan uppkom mellan dem split och många afföllo. De som hörde till Smiths parti rasade. Sidney Rigdon höll ett tal, som kallades salttalet, hwari han berättade för dem, att Christi lärjungar hade ryckt neder Judas, då han hängt sig, och trampat hans inelsswor ut med sina fötter; han uppmuntrade sina trogna att göra sammaledes. Härtill beredde man sig ock. En skara bewäpnade, Daniterbandet kallade, skulle ödelägga de affallne, och Smith, liksom fordom Muhamed, förfunnade, att han med swärdet wille upprätthålla sin tro. Åter reste sig befolkningen mot sådana predikanter, och kampen slutades dermed, att Mormonerne 1838 måste lemna staten Missouri och utlemna Smith, som dock beredde sig tillfälle att rymma ur fängelsset. De flyende, som lidit mycket under slykten, nedsatte sig derpå i staten Illinois, nedhöggo stogarna och grundade en by, Nauvoo. Sedan de 2 första ofelbara uppenbarelserna, om hwar Smiths Zion skulle grundas, hade slagit fel, blef det nu genom en tredje uppenbarelse bestämdt, att det skulle wara i

Nauvoo. Allt tecknade sig förträffligt. Staden, som war belägen i en wacker nejd, på en höjd wid Mississippiflodens, wärte med den owanliga hastighet, hwarmed Amerika bygger sina städer. Ett präktigt tempel uppfördes med ett pyramidtorn af 170 fots höjd, utanför hwilket stod en wäldig Dopsunt, som war gjord efter mönstret af Kopparkaswet i Jerusalem's tempel och uppbars af 12 orar. En högskola grundades, Smith fick sig ett flott, Mormonerna fattade de största förhoppningar och talade redan om honom såsom blifwande President för Fristaterna, under det en talrik, wälsöwad här understödde hans planer. Men äfwen här fick allt ett betänkligt utseende för dem, då de, öfwermodige af sin framgång, wägrade öfwerheten lydnad. Wi weta, att Wederböparne, då de för 300 år sedan rasade i Thylland och wille upprätta Zions konungarike, började med att frigöra köttet och införa månggifwet. Det samma gjorde nu den Amerikanske konungen i Zion, Josef Smith; han påstod, att han "ärst Jacobs wälsignelse" och tog strart flere hustrur. Detta war för mycket för en läkare, hvars hustru Smith förfört; han anklagade honom för statens öfwerhet. Häraf uppstod nu ett nytt krig 1844. Mormonerna förswarade sig, men dukade slutligen under och utlemnade Profeten, som blef kastad i fängelse. Men folkmassan war allt för uppretad och fruktade att regeringen åter skulle låta honom undkomma, detsför samlade sig d. 27 Juni ett par hundrade menniskor, swärtade sig i ansigtet, samt trängde så in i fängelsset och dräpo Smith och flere hans wänner. Ett sådant slut fick denne store skadare, som war orsak till så många timliga och andliga förderf. Wi hafwa jemfört honom med Muhamed, och så godt som Muhamed kunde gå igen i 19 århundradet, skedde det genom Josef Smith. Likheten är träsfande. Begge dreswos af en orolig håg efter det äfwenlyliga; begge begynte med att föregifwa, att Englar besökte dem under ensligheten; begge stiftade nya religioner; begge siulo från den gamla Bibeln till sin egen nya Bibel; begge förenade de den högsta andliga och werldsliga makten; begge tyckte om att hafwa flere hustrur och lofwade sina trogna ett köttligt paradiset; begge wille med eld och swärd utbreda sin lära; begge gjorde, såsom Antichrists förelöpare, Christi rike stor skada; slutligen fördade begge deras gerningars lön till en del här, — och Gud ware dem nådig i domen!

Efter Smiths död, blef Brigham Young President för sekten, en man som i httre drift och kraft ingalunda gaf Smith

efter. Sidney Rigdon deremot, som war orsak till mycken inte split, utstöttes och "gafs Satan i wäld." Men efter ny kamp med statsmakten, sågo sig Mormonerna nödsakade falla till fota år 1846 och "så snart watten rann i floderna och gräset spirade på ängarna," lofwade de utwandra. Man såg då ett beflagansvärdt tåg af 80,000 utwandrare, barn och qwinnor, män och gamla, begifwa sig åstad 300 mil genom wäglösa öfnar. Många dogo under wägen af brist och nöd, eller för Indianernas pilar, eller för wilda djur. De öfwerblifne anlade kolonien Deseret långt ute i wester, i landskapet Utah wid den stora saltjön. Resden är wacker och genomströmmas af en flod, som de kalla Jordan. De företogo sig att uppodla landet, bygga hus och sålunda lägga grunden till deras sjerde Zion, hwars tempel äfwen är påbegyudt. Befolkningen är redan anseelig och tilltager årligen, ty de hafwa ordnat ett utwandringssystem, hwarigenom de förökas med friska hopar från Europa. Ishnerhet äro de begärliga efter handtwerkare, och genom listig öfwertalning förföra de många, som försent ångra sig och då icke slipa ur deras klor. Deras President Brigham Young har ärfst sin föregångares stora planer, han har inföpt land så mycket som ett helt Europeiskt kungarike, hwilket nu skall uppodlas och befolkas. Företaget kan blifwa af wigt för Amerikas uppkomst, dock är denna fördel dyrfköpt på Christendomens och frihetens bekoftnad. De Förenade staterna hafwa nyligen sändt dit 3 högre Embetsmän, för att ordna ärenderna; men fastän de uppträdde med stor hoffsamhet, bleswo de dock dagligen hänade och hotade, så att de till och med lupo fara till lifwet och slutligen måste resa derifrån med oförrättadt ärende. De hafwa till regeringen ingifwit en berättelse, som är högst sorglig. Presidenten herrskar fullkomligt despotiskt; hwilken som sätter sig upp emot honom förföljes, mördas eller fastas i fängelse. Det är betecknande, huru han omtalte den nyss aflidne Presidenten öfwer de Förenade staterna. "Zacharias Taylor är nu död," sade han i en predikan, "och deröfwer är jag glad." Då man frågade honom, hwadan han hade den underrättelsen, swarade han: Gud har sagt mig det. Månggiftet herrskar i sin wedersittgalligaste gestalt: man finner män, som äro gista med 2 systerar eller med en moder och hennes 2 döttrar. Alla församlingens styresmän hafwa flere hustrur, några af dem 20, 30, ja till och med ännu flere. Presidenten förde helt öppet genom stadens gator i en omnibus, hwari en stor mängd af hans hustrur suto, de flesta

med små barn på armarna. — Sannolikt få wi snart höra omtalas ett blodigt krig med Mormonerna, emedan Nordamerikas stater wäl icke kunna tåla inom sina gränser ett samsfund, som trotsar både deras och alla menckliga och gudomliga lagar.

Här i Europa började Mormonerna wisa sig för omkring 15 år sedan och uppträdde först i England. År 1850 blef genom ett kyrkomöte beslutadt, att Apostlar skulle utfändas till alla werldens delar. Mormons bok, en Psalmbok, flere småskrifter och ett weckblad "Skandinaviens stjerne" äro af de till Danmark ankomne Mormon-apostlarne utgifna. Sektens medlemmar lofwa de guldb och gröna flogar i Amerika, och dessa utsigter förleda många. Redan äro många från Europa sända öfwer dit, der de, som något älska sanningen, för sent skola wakna upp ur sin dårskap, och, om de ej wilja lyda Presidentens despottiska makt, måhända derför så plikta med lifwet. En till vår kyrka tillbakawändande Mormon har berättat, att de i Amerika warande stam-Mormonerna allt mer förlora lusten för dagligt arbete och lägga armarna i kors, ihslolöit wäntande den jordiska härlighet, som skall blifwa deras lott. Sålunda wisar sig sekten äfwen i timligt hänseende för landet förderlig.

För närwarande räknar man att öfwer 200,000 menniskor i alla werldsdelar äro Mormoner, och antalet skall säkert betydligt stiga, emedan de öfwerallt med slughet och ihärdighet arbeta på lärans utbredande. När man ser denna oerhörda framgång, kan man icke annat än högeligen förundra sig. Under 20 år har ett samsfund wert upp, hwilket trotsar både gudomliga och menckliga lagar; som tror på de dåraktigaste fabler och dikter; som undertrycker all frihet; som i en tid, hwilken ger sig ut för att vara så förståndig och upplyst, hänar allt förstånd; des uppenbarellser om Zion hafwa wisat sig falska; det förföljes med rätta af öfwerheten, hwilken det wägrar lydnad; — men detta allt oaktadt werer det alltjemt och håller nu på att bilda ett stort rike! Sannerligen häruti har Satans makt haft sin del! När wi se ett sådant Guds förgäta samsunds drift och tilltagshet, må wäl vår Trälsares ord komma öf i tankarna: "denna werldens barn äro wisare, än Ijusens barn uti sitt släkte." Men derom att Herren i sitt dolba råd tillåter en sådan uppenbar ogudaktighet hafwa framgång, står det icke öf till att dömma. Wi kunna derom intet annat säga än detta: "Herre, dina wägar äro icke våra wägar."

Hos oss uppträda Mormonerna med ett, som det synes, älsfligt och ödmjukt wäsen: utwärtas äro de lam, inwärtas glupande ulfwar. Som Aposteln säger, förmedelst söta ord och smickrande tal förleda de hjertan; de äro outtröttliga att locka de swaga till sig, och wi komma härwid owilkorligen att tänka på Frälsarens ord till Pharisieerna Matth. Ewang. 23 Cap. 15.: **wel! eder, I skrymtare, som faren omkring watten och land, att I skolen göra en profelyt; och när han gjord är, gören I honom till helwetets barn, dubbelt mer än I sjelfwe ären.** Af hwad art deras ödmjukhet är, wisar sig något deras, att de med det wildaste hat och i bittrasle uttryck angriwa Christi kyrka, i hwilken de äro döpte och saligheten dem erbjudits. Att de hafwa rätt i sitt påstående, att bland oss, ty wärr! allt för många sinnas, hwilka lefwa fienter till Christi kors, hwem kan wäl neka detta? Men är wäl orsaken härtill att söka i Christi lära? Är det bättre stäldt hos dem med deras månggiffte och byliff, hwilket deras lära tillstodjer? Med sådana förebräelser winna de emellerlid mer än en, som säkert menar ärligt; och i förstone komma de icke fram med några af Mormonernas huswudläror, utan uppträda som fränga botpredikanter. Bibeln ligger på deras bord; de bruka wanzliga christliga uttryck, fastän de i dem inlägga en helt annan betydelse, än den samma och rätta. I allmänhet förneka de de flesta af de kätteriska lärdomar, hwilka efter säkra historiska vittnesbörd här blifwit framställda, såsom tillhörande deras lära. Öfmyrhet neka de att de lära det, hwars straffwärdhet är så i ögonen fallande och som derför fördömmes afwen af werldens barn, neml. att hafwa flere husfurr, samt att wara Öfwerheten olydig. Men ingen satte tro till deras nekande. Lånar någon dem blott sitt öra, blifwer han snart snärjd i deras garn och indragen i detta osaliga, drömfattiga tillstånd, hwari han menar sig se syner och uppenbarelser, och wet icke, att allt detta är af ondo. I sitt första bref 4 Cap. 1 och 3 v. säger Johannes: **Wine käreste, I skolen icke tro hwar och en Ande, utan pröfwer andarna, om de äro af Gudi; ty många falske Profeter äro utgångne i werldene. Swar och en ande, som icke bekänner att Jesus Kristus är kommen i köttet, han är icke af Gudi.** Och dessa andar förneka uppenbart Christi mensliga natur, då de fränkänna honom en menskelig sjääl. De begagna wäl christendomens ord, men förneka dess anda, i det de inlägga i orden en kätterisk och falsk tydning. De neka Guds allestädesnärwaro, Treenigheten, arffhynden och följattligen afwen försoningen, hur mycket de än tala om dessa ewiga sanningar. De förneka både Barndöpet och Nattwarden och den allmänneliga kyrkan, följattligen också föreningen med des Herre och huswid, Jesus Kristus; och många deras läror äro gudlösa och djefwulfta. Derför bör enhwar Christen sty dem såsom en pest: **Sty umgänget med en kätterisk menniska efter en och annan förmaning.** Och så säger Johannes (2 Joh. 10, 11 v.): **Kommer någon till eder och icke hafwer den rätta lärdomen med sig, undsär honom icke i hus och helser honom icke eller. Ty den honom helser, han är delaktig i hans onda gerningar.** Gifwe Gud! att enhwar wille lägga dessa Apostelns ord på hjertat, att han icke lyfnar till de falske Profeterna och blottställer sin sjääl för dödens fara.